SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2021/534

2021 m. kovo24 d.

kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/33/ES 39 straipsnio 1 dalį nustatoma, ar priemonė, kurios ėmėsi Vokietija siekdama uždrausti pateikti rinkai įmonės „Orona“ gaminamus tam tikro modelio liftus, yra pagrįsta, ar ne

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 1863)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/33/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su liftais ir liftų saugos įtaisais, suderinimo ([1]), ypač į jos 39 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2016 m. kovo 10 d. Vokietija pranešė Komisijai apie priemonę, kurios ji 2015 m. lapkričio 26 d. ėmėsi pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/16/EB ([2]) 7 straipsnio 1 dalį (toliau – nacionalinė priemonė). Ta priemone uždrausta pateikti rinkai įmonės „Orona Sociedad Cooperativa“, Hernanis, Ispanija, gaminamus M33v3 modelio liftus (toliau – M33v3 modelio liftas) ir nustatė įrangos pateikimo rinkai sąlygas.

(2) Nacionalinės priemonės priėmimą Vokietija grindė Centrinės žemių institucijos saugos technologijų klausimais (toliau – Vokietijos institucija) anksčiau vykdyta rinkos priežiūros veikla. Vokietijos institucija nustatė, kad M33v3 modelio liftas neatitinka esminių sveikatos ir saugos reikalavimų, nustatytų Direktyvos 95/16/EB I priedo 2.2 skirsnyje (toliau – esminiai reikalavimai).

(3) Dar 2015 m. gruodžio 11 d. įmonė „Orona Sociedad Cooperativa“ (toliau – „Orona“) pateikė Komisijai savo prieštaravimus dėl nacionalinės priemonės, tvirtindama, kad jos novatoriškame M33v3 modelio lifte yra įdiegtos alternatyvios saugos sistemos, kuriomis užtikrinamas bent toks pat saugos lygis, koks užtikrinamas bet kokiame lifte, suprojektuotame pagal atitinkamus darniuosius standartus, todėl šis liftas atitinka esminius reikalavimus; dėl to Vokietijos institucija apie nacionalinę priemonę turėjo pranešti Komisijai.

(4) Siekdama įvertinti nacionalinę priemonę, 2016 m. balandžio mėn. Komisija pradėjo konsultacijas su valstybėmis narėmis ir įmone „Orona“.

(5) Vėliau buvo parengta nauja Direktyvos 95/16/EB redakcija ir ji buvo panaikinta Direktyva 2014/33/ES, kuri įsigaliojo 2016 m. balandžio 20 d.

(6) 2016 m. balandžio 20 d. raštu Komisija paprašė įmonės „Orona“ pateikti savo pastabas dėl nacionalinės priemonės, ir įmonė „Orona“ tai padarė 2016 m. gegužės 18 d. raštu, į jį įtraukdama išsamias pastabas ir patvirtinamuosius dokumentus. Vėliau, 2016 m. birželio 9 d., buvo surengtas Komisijos ir įmonės „Orona“ susitikimas.

([1]) OL L 96, 2014 3 29, p. 251.

([2]) 1995 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/16/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su liftais, suderinimo (OL L 213, 1995 9 7, p. 1).

(7) Atskiru 2016 m. balandžio 20 d. raštu Komisija taip pat paprašė, kad savo pastabas pateiktų „Liftinstituut“ – įmonės „Orona“ pasirinkta notifikuotoji įstaiga, 2012 m. patvirtinusi M33v3 modelio lifto atitiktį Direktyvai 95/16/EB. Tačiau išsamias pastabas ir patvirtinamuosius dokumentus „Liftinstituut“ buvo nusiuntusi dar 2016 m. sausio 20 d., atsižvelgdamas į įmonės „Orona“ pastabas, todėl jokių svarbių papildomų pastabų nepateikė.

(8) 2016 m. birželio 16 d. surengtame Darbo grupės administracinio bendradarbiavimo liftų sektoriuje klausimais posėdyje, kuriam pirmininkavo valstybės narės, Vokietijos institucija pristatė nacionalinę priemonę valstybių narių rinkos priežiūros institucijoms. Komisija posėdyje dalyvavo kaip minėtos darbo grupės narė.

(9) Komisija taip pat atliko nepriklausomą ekspertinį tyrimą (toliau – nepriklausomas tyrimas). Nepriklausomas tyrimas pirmą kartą buvo užsakytas 2016 m. lapkričio 29 d., o 2017 m. vasario 9 d. Vokietijos institucija, įmonė „Orona“ ir Komisijos nepriklausomas ekspertas dalyvavo M33v3 modelio lifto patikrinime vietoje. Tačiau vėliau sutartis buvo nutraukta ir buvo pasamdytas kitas ekspertas. Tas ekspertas atliko nepriklausimą tyrimą ir 2018 m. gruodžio 10 d. parengė galutinę ataskaitą ([3]). Toje galutinėje ataskaitoje padaryta išvada, kad liftas, „kaip patikimai įrodyta, atitinka 2.2 skirsnyje nustatytą esminį reikalavimą, nes įrengimo metu jame užtikrinamas bent toks pat saugos lygis, kokio reikalaujama darniajame standarte, kuriuo grindžiama atitikties Direktyvos 95/16/EB I priedo 2.2 skirsnyje nustatytam esminiam sveikatos ir saugos reikalavimui prielaida. 2018 m. gruodžio 17 d. Komisija paprašė Vokietijos institucijos, įmonės „Orona“ ir „Liftinstituut“ pateikti pastabas dėl nepriklausomo tyrimo. 2019 m. sausio 14 d. Komisija gavo „Liftinstituut“ pastabas, 2019 m. sausio 15 d. – įmonės „Orona“ pastabas, o 2019 m. vasario 28 d. – Vokietijos institucijos pastabas.

(10) 2019 m. gegužės 16 d. surengtas Komisijos, Vokietijos institucijos, įmonės „Orona“ ir „Liftinstituut“ susitikimas, kurio tikslas buvo pasiaiškinti dėl pastabų, gautų dėl nepriklausomo tyrimo. Komisijos prašymu, 2019 m. gegužės 28 d. Vokietijos institucija e. paštu nusiuntė savo pastabų, pateiktų dėl nepriklausomo tyrimo, paaiškinimus. 2019 m. liepos 12 d. Komisija tokius paaiškinimus gavo iš įmonės „Orona“, o 2019 m. liepos 19 d. – iš „Liftinstituut“.

(11) 2020 m. balandžio 14 d. Komisija paprašė įmonės „Orona“ ir Vokietijos institucijos pateikti pastabas dėl šalių pozicijų santraukos ir Komisijos preliminaraus vertinimo. Visos pastabos gautos 2020 m. gegužės 29 d.

2. **ŠALIŲ POZICIJOS IR ARGUMENTAI**

2.1. **Vokietijos institucijos pozicija ir argumentai**

(12) Vokietijos vietos rinkos priežiūros institucijos M33v3 modelio lifto tyrimus pradėjo 2014 m. spalio mėn. Vėliau tyrimą perėmė Vokietijos institucija.

(13) Kaip nurodyta pranešime Komisijai apie nacionalinę priemonę, 2015 m. sausio ir vasario mėn. patikrinusi dokumentus, o 2015 m. kovo 23 d. – lifto įrengimą, Vokietijos institucija padarė išvadą, kad liftas neatitinka darniųjų standartų EN 81–1:1998+A3:2009 ([4]) (toliau – EN 81–1) ir EN 81–21:2009 ([5]) (toliau – EN 81–21) (toliau – darnieji standartai) reikalavimų. Taip nuspręsta dėl to, kad numatytasis laisvasis M33v3 modelio lifto šachtos aukštis, lygus 0,5 m, yra nepakankamas, nes standarte EN 81–1 reikalaujama, kad tas aukštis būtų 1 m. Vokietijos institucija nenustatė, kad, projektuojant ir konstruojant M33v3 modelio liftą, būtų buvę imtasi alternatyvių saugos priemonių, kurios atitiktų naujausius technikos laimėjimus, kuriais remiantis buvo parengti darnieji standartai, todėl liftas neatitinka esminių reikalavimų.

(14) Visų pirma, Vokietijos institucijos teigimu, nors alternatyviomis priemonėmis, kurių ėmėsi gamintojas, avarijos (t. y. nenumatyto lifto kabinos nuvažiavimo į viršutinę kraštinę padėtį) tikimybė sumažinama, pagal darniuosius standartus privalomas minimalus vertikalus atstumas nuo lifto kabinos stogo iki lifto šachtos lubų sumažintas perpus, todėl gerokai padidėja galimų sužalojimų sunkumas. Nepaisant to, avarijos atveju asmuo, esantis ant lifto kabinos stogo, gali apsisaugoti atsiguldamas likusiame apsauginiame plote, nors tokiai padėčiai užimti M33v3 modelio lifte ir reikėtų gerokai daugiau laiko nei bet kuriame kitame lifte, atitinkančiame darniųjų standartų

([3]) 2018 m. gruodžio 10 d. galutinė ataskaita dėl atitikties „Techninė parama, susijusi su Liftų direktyva 95/16/EB ir įmonės „Orona“ M33v3 modelio liftu, daugiausia dėmesio skiriant tos direktyvos I priedo 2.2 skirsnyje nustatytam esminiam sveikatos ir saugos reikalavimui“.

([4]) OL C 52, 2010 3 2, p. 5.

([5]) OL C 263, 2009 11 5, p. 3.

reikalavimus. Nei gamintojas, nei „Liftinstituut“ neatsižvelgė į šio laiko aspekto svarbą, kai atitiktis buvo vertinama atliekant EB tipo tyrimą. Kai liftas projektuotas laikantis darniųjų standartų reikalavimų, dėl didesnio apsauginės erdvės aukščio užtikrinama pakankamai didelė laisva arba apsauginė erdvė, kurioje liftu važiuojantys asmenys gali pritūpti arba pasilenkti ir taip apsisaugoti.

(15) Per konsultacijas su susijusiomis šalimis Vokietijos institucija paaiškino pranešime Komisijai dėl nacionalinės priemonės pateiktus argumentus, taip pat argumentus, nurodytus nustatant pačią nacionalinę priemonę.

(16) Dėl esminiuose reikalavimuose minimos laisvos arba apsauginės erdvės Vokietijos institucija padarė išvadą, kad M33v3 modelio lifte apsauga nuo sutraiškymo užtikrinama tik mechaniškai apsaugota apsaugine patalpa, kurios matmenys yra 0,5 m × 0,7 m × 1 m (aukštis × plotis × ilgis). Vokietijos institucija taip pat pažymi, kad įmonė „Orona“ šį sprendimą laiko lygiaverčiu darniajame standarte nustatytam sprendimui, nes vertikalaus atstumo sumažinimas 0,5 m kompensuotas apsauginės erdvės plotį ir ilgį atitinkamai padidinant 0,1 m ir 0,2 m. Tačiau, Vokietijos institucijos nuomone, M33v3 modelio lifto trūkumas yra ne pati mažesnė laisva erdvė, bet laikas, kurio reikia, kad asmuo galėtų apsisaugoti (t. y. atsigulti) tokioje mažesnėje erdvėje, ir dėl kurio gali būti patiriama sunkių sužalojimų. Vokietijos institucijos teigimu, prieš jai imantis nacionalinės priemonės įmonė „Orona“ nepateikė įrodymų, kad laiko aspektas neturi įtakos M33v3 modelio lifto saugai arba kad tikrai yra pakankamai laiko saugiai padėčiai užimti.

(17) Savo pastabose, e. paštu nusiųstose 2019 m. gegužės 28 d., Vokietijos institucija nurodė, kad vertikalus atstumas tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų sugedus lifto stabdžiui sumažėja tik iki 0,5 m. Kitaip tariant, kokiam nors asmeniui patekus į lifto šachtą, liftas jau būtų užblokuotas arba sustabdytas taip, kad vertikalus atstumas tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų būtų 1,8 m arba, sugedus abiem elektros sistemos apsauginiams galiniams jungikliams, 1 m. Tačiau vėliau, 2020 m. gegužės 29 d., Vokietijos institucija pateikė papildomas pastabas, kuriose nurodė, kad 2019 m. gegužės 28 d. pastabos dėl vertikalių atstumų buvo neteisingos. Vietoj tų pastabų Vokietijos institucija nurodo įmonės „Orona“ atliktą rizikos vertinimą, kuriame numatytos kelios galimos prielaidos, grindžiamos įvairiais įvykiais (t. y. stabdžio gedimu, valdymo gedimu, apsauginio jungiklio gedimu), ir pagal kurias vertikalus atstumas iki 0,5 m galėtų sumažėti tik visiems tiems įvykiams įvykus kartu, o ne tik sugedus stabdžiui. Be to, Vokietijos institucija nurodo savo 2019 m. vasario 28 d. pastabas dėl nepriklausomo tyrimo, kuriose ji teigė, kad sugedus elektroninei stabdymo sistemai gedimo incidentas galėtų įvykti bent dėl trijų priežasčių: i) žmogaus klaidos (pvz., tikrinantys darbuotojai neįjungia arba neišjungia tikrinimo režimo, nors ant lifto kabinos stogo tebėra koks nors asmuo), ii) galinio jungiklio gedimo ir iii) stabdžio gedimo. Tačiau dėl žmogaus klaidos pažymėtina, kad Vokietijos institucija pritaria nepriklausomo tyrimo išvadai, kad dėl tokios klaidos vertikalus atstumas iki 0,5 m nesumažėtų.

(18) Dėl galinio jungiklio gedimo Vokietijos institucija savo 2019 m. vasario 28 d. pastabose dėl nepriklausomo tyrimo nurodo, kad toks scenarijus mažai tikėtinas, bet visiškai jo atmesti negalima. Dėl stabdžio gedimo, kaip priežasties, Vokietijos institucija pripažįsta, kad toks lifto gedimas būtų itin retas, nes įmonė „Orona“ stabdį suprojektavo kaip saugos įtaisą (kaip atsarginį stabdį, t. y. stabdį, kuris apsaugo nuo nenumatyto lifto kabinos judėjimo ir lifto kabinos kilimo pernelyg dideliu greičiu), o saugos įtaisai turi atitikti esminius reikalavimus ir jų atitikties vertinimas ir ženklinimas CE ženklu atliekami atskirai, o ne kartu su visu liftu. Be to, Vokietijos institucija nurodė, kad M33v3 modelio lifto stabdys yra saugesnis nei liftų, konstruojamų pagal standarte EN 81–1 nustatytas technines specifikacijas, nes tame darniajame standarte tik tam tikrais atvejais reikalaujama liftų stabdžius patvirtinti kaip saugos įtaisus.

(19) Vertindama M33v3 modelio liftą, Vokietijos institucija laikėsi įmonei „Orona“ palankios pozicijos, kad lifto stabdys genda rečiau nei pagrindinis standartą EN 81–1 atitinkančio lifto stabdys. Vis dėlto Vokietijos institucija mano, kad, nepaisant mažos stabdžio gedimo tikimybės, M33v3 modelio liftas neatitinka esminių reikalavimų, nes neatitinka Direktyvos 95/16/EB I priedo 1.1 skirsnio paskutiniame sakinyje nurodytų saugos integravimo principų. Pagal tuos principus rizikos šalinimui konstrukcinėmis priemonėmis teikiama aiški pirmenybė prieš priemones, kuriomis rizika tik mažinama.

(20) Galiausiai pažymėtina, kad 2019 m. gegužės 28 d. e. paštu Komisijai nusiųstuose papildomuose paaiškinimuose Vokietijos institucija nurodė, kad, sugedus stabdžiui, neįmanoma sustabdyti nei M33v3 modelio lifto, nei standartą EN 81–1 atitinkančio lifto ir kad abiejų liftų buferių neatlaikymo tikimybė yra vienoda.

2.2. **Įmonės „Orona“ pozicija ir argumentai**

(21) Per konsultacijas įmonė „Orona“ nurodė, kad pagal Direktyvos 95/16/EB 8 straipsnio 2 dalį ji įvertino lifto atitiktį esminiams reikalavimams pasitelkusi notifikuotąją įstaigą „Liftinstituut“. Pagal tos direktyvos V priedą „Liftinstituut“ atliko EB tipo tyrimą lifto saugumui įvertinti. EB tipo tyrimas – tai procedūra, kuria notifikuotoji institucija įvertina ir patvirtina, kad tipinis liftas arba liftas, kuriam netaikomos galiojimo pratęsimo arba varianto nuostatos, atitinka Direktyvos 95/16/EB reikalavimus. 2012 m. liepos 17 d. „Liftinstituut“ išdavė EB tipo tyrimo sertifikatą, o 2013 m. kovo 15 d. atliko jo peržiūrą.

(22) Pagal Direktyvos 95/16/EB 8 straipsnio 2 dalies ii punktą ir tos direktyvos VI priedo 4 skirsnį notifikuotoji įstaiga, kurią pasirinko lifto montuotojas, turi atlikti baigiamąjį lifto tikrinimą arba pasirūpinti, kad toks tikrinimas būtų atliktas, prieš pateikiant liftą rinkai. Kad būtų užtikrinta lifto atitiktis esminiams reikalavimams, notifikuotoji įstaiga turi atlikti atitinkamus bandymus ir patikrinimus, nustatytus Direktyvos 95/16/EB 5 straipsnyje nurodytuose standartuose, arba jiems lygiaverčius bandymus. Baigiamajam M33v3 modelio lifto tikrinimui atlikti įmonė „Orona“ pasirinko notifikuotąją įstaigą „TÜV SÜD“; ši patvirtino M33v3 modelio lifto atitiktį ir 2014 m. rugpjūčio 7 d. išdavė baigiamojo tikrinimo sertifikatą.

(23) 2015 m. rugpjūčio 20 d. įmonė „Orona“ paprašė Nyderlandų rinkos priežiūros institucijų Hertogenbose ('s-Hertogenbosch) atlikti M33v3 modelio lifto patikrinimą; šios institucijos padarė išvadą, kad specialiomis techninėmis priemonėmis, kurių ėmėsi įmonė „Orona“, esminiai reikalavimai buvo įvykdyti.

(24) Įmonė „Orona“ tvirtina, kad Vokietijos institucija iškart nepranešė Komisijai apie nacionalinę priemonę, nors to reikalaujama Direktyvos 95/16/EB 7 straipsnio 1 dalyje. Nors nacionalinė priemonė buvo priimta 2015 m. lapkričio 26 d., Komisija apie ją sužinojo tik gavusi įmonės „Orona“ skundą, pateiktą 2015 m. gruodžio 11 d. Vokietijos institucija apie šią priemonę Komisijai nepranešė iki 2016 m. kovo 10 d. Įmonės „Orona“ nuomone, dėl tokio vėlavimo padarytas neigiamas poveikis įmonės „Orona“ gynybos teisėms ir reputacijai.

(25) Dėl nacionalinės priemonės dalyko įmonė „Orona“ priminė, kad Vokietijos institucija įmonei „Orona“ paaiškino, kad jai „apskritai nekilo abejonių dėl EB tipo tyrimo – jų kilo tik dėl versijos, kai laisvasis lifto šachtos aukštis ir liftas yra mažiausi“. Vokietijos institucija tokios pozicijos laikėsi iki nacionalinės priemonės, kuria buvo uždraustas M33v3 modelio liftas su sumažintuoju laisvuoju lifto šachtos aukščiu, neatsižvelgiant į lifto kabinos aukštį, priėmimo. Todėl, įmonės „Orona“ nuomone, nacionalinė priemonė buvo ne tik nepagrįsta – ja taip pat pažeistas proporcingumo principas.

(26) Savo 2016 m. gegužės 18 d. pastabose įmonė „Orona“ priminė, kad būtina atlikti bendrą saugos vertinimą, o ne tik lyginti M33v3 modelio liftą su darniųjų standartų nuostatomis dėl vertikaliojo laisvojo lifto šachtos aukščio – tik vieno iš lifto saugos vertinimo kriterijų. Šiuo atžvilgiu įmonė „Orona“ rėmėsi 2009 m. lapkričio 3 d. NB-L (Notifikuotųjų įstaigų, susijusių su Direktyva 95/16/EB, koordinavimo grupės) pozicijos dokumentu „Sutraiškymo pavojus, laisva erdvė, kriterijai“, kuriame nustatomi laisvos erdvės priimtinumo kriterijai, lygiaverčiai standarto EN 81–1 5.7 punkte nustatytiems kriterijams. Tame pozicijos dokumente nustatyti kriterijai grindžiami laisvos vertikalios erdvės, laisvos erdvės tūrio (kubo) ir tų erdvių integravimo į erdvinį plotą deriniu. Tame pat pozicijos dokumente pateikiamas nebaigtinis papildomų kriterijų, į kuriuos turi būti atsižvelgiama atliekant rizikos vertinimą, sąrašas. Tie papildomi kriterijai apima įspėjimus, ergonomikos principus, techninės priežiūros darbų dažnumą ir nenumatytąsias aplinkybes.

(27) Dėl laisvos vertikalios erdvės tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų „Liftinstituut“ 2015 m. liepos 10 d. rašte įmonei „Orona“, kuriuo pritariama įmonės „Orona“ argumentams, tvirtino, kad „užtikrinta minimali 0,5 m laisva erdvė apskritai pripažįstama kaip pakankama tam, kad būtų išvengta žmogaus kūno sutraiškymo […]. Tai, kad ji priimtina ir liftuose, matyti iš standarto EN 81–1:1998+A3:2009 5.7.3.3 punkto b papunkčio“. Bet kokiu atveju įmonė „Orona“ savo 2016 m. gegužės 18 d. pastabose nurodė, kad bloke virš M33v3 modelio lifto esančios laisvos erdvės aukštis (0,5 m) atitinka apsauginės erdvės aukštį, pagal standartą EN 81–1 privalomą užtikrinti po lifto kabina (lifto šachtoje). Dėl laisvos

erdvės tūrio (kubo), aprašyto M33v3 modelio lifto techninėse specifikacijose, pažymėtina, kad bloko virš lifto kabinos tūris (0,5 m × 0,7 m × 1,0 m) yra didesnis už standarte EN 81–1 reikalaujamą minimalų apsauginės erdvės virš lifto kabinos tūrį (0,5 m × 0,6 m × 0,8 m) ir apsauginės erdvės po lifto kabina tūrį (0,5 m × 0,6 m × 1,0 m). Iš įmonės „Orona“ užsakyto ir 2016 m. kovo 15 d. Komisijai nusiųsto tyrimo, atlikto technologijų centro „IK4-Ikerlan“, kurio specializacija – produktų, procesų ir paslaugų inovacijos (toliau – „IK4-Ikerlan“ tyrimas), matyti, kad į kubą virš lifto kabinos tilpo visi bandyme dalyvavę techninės priežiūros darbuotojai (tipiški atsižvelgiant į įprastą techninės priežiūros darbuotojų įvairovę, 18–65 metų amžiaus), o į kubą, kurio matmenys atitiko standartą EN 81–1, – ne visi.

(28) Remiantis įmonės „Orona“ pastabomis, pateiktomis 2016 m. gegužės 18 d., ir aprašymu, prieš nacionalinės priemonės priėmimą pateiktu Vokietijos institucijai nusiųstose techninėse specifikacijose, M33v3 modelio lifte yra įdiegtos kelios papildomos, specifinės saugos užtikrinimo priemonės, kuriomis iš esmės sumažinama žmogaus klaidos galimybė. Tos priemonės – ne tik atsarginis stabdys, pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtintas kaip saugos įtaisas, bet ir įvairios kitos priemonės, dėl kurių, kai jos taikomos kartu, liftas tampa netgi saugesnis už liftus, suprojektuotus pagal standartą EN 81–1. Šiuo atžvilgiu lifte yra i) įspėjamasis ženklas, rodantis, kad ant lifto kabinos stogo gali lipti tik vienas asmuo ir kad tinkama padėtis norint apsisaugoti nuo sutraiškymo rizikos yra gulimoji, ii) saugos įtaisas, suteikiantis galimybę išjungti įprastą veikimo režimą, kai užlipama ant lifto kabinos stogo (jutiklinis jungiklis), kad būtų išvengta lifto kabinos kilimo, kai lipama ant lifto kabinos stogo, iii) valdymo sistema, kuri, aptikus, kad kažkas užlipo ant lifto kabinos stogo, neleidžia liftui veikti, kol ant lifto kabinos esantis tikrinimo režimo jungiklis perjungiamas į tikrinimo režimą, iv) papildomas tikrinimo režimo ribojamasis apsauginis jungiklis, sustabdantis liftą, kai lifto kabina priartėja prie lifto šachtos lubų per 1,8 m, v) papildomas galutinis ribojamasis jungiklis, neleidžiantis judėti lifto kabinai, ir vi) teleskopinė baliustrada, neleidžianti liftui veikti įprastu režimu, kai baliustrada nėra visiškai suskleista, ir neleidžianti atlikti tikrinimo darbų, kai baliustrada nėra visiškai išskleista.

(29) Savo 2016 m. gegužės 18 d. pastabose įmonė „Orona“ nurodė, kad, priimdama nacionalinę priemonę, Vokietijos institucija tvirtino, kad ant lifto kabinos stogo esančiam techniniam darbuotojui reikėtų „gerokai daugiau laiko“ atsigulti pagal lifto saugos reikalavimus, palyginti su pritūpimu. Įmonė „Orona“ teigia, kad šio pareiškimo Vokietijos institucija niekaip nepagrindė ir kad poreikis užimti saugią padėtį nėra vienas iš konkrečių Direktyvos 95/16/EB reikalavimų. Be to, po 2015 m. gruodžio 15 d. įvykusio Vokietijos institucijos ir įmonės „Orona“ susitikimo sutarta, kad, atsižvelgdama į nacionalinę priemonę, įmonė „Orona“ atliks keletą papildomų bandymų M33v3 modelio lifto konstrukcijos saugumui papildomai patvirtinti. Labai pabrėžta lifto stogo dydžio įtaka reakcijos laikui. Šiuo atžvilgiu „IK4-Ikerlan“ tyrime nustatyta, kad nuo techninės priežiūros darbuotojų padėties ir M33v3 modelio liftų dydžio reakcijos laikas nepriklauso. Taip pat įrodyta, kad reakcijos laikui neturi įtakos amžius ir kūno masės indeksas. Be to, „IK4-Ikerlan“ tyrime padaryta išvada, jog tai, kad reakcijos laikas, reikalingas pritūpti liftuose, atitinkančiuose standartą EN 81–20, yra vidutiniškai tik 1,26 sekundės, neturi įtakos konkrečiai galimai rizikai, nes toks laiko skirtumas atitinka tik 0,9 m kelią, kai tikrinimo režimo greitis yra 0,6 m/s. Skirtingas reakcijos laikas galėtų būti svarbus tik sugedus saugos sistemai, pvz., atsarginei stabdžių sistemai. Tačiau pagal tokį scenarijų aukščio skirtumas nebūtų svarbus, nes avarija būtų mirtina tiek M33v3 modelio lifto, tiek darniuosius standartus atitinkančio lifto atveju.

(30) Dėl laiko aspekto įmonė „Orona“ tvirtino, kad, kaip aprašyta techninės dokumentacijos byloje, M33v3 modelio lifto kabinos stogas yra plokščias ir be kliūčių, todėl techninės priežiūros darbuotojai galėtų greičiau užimti saugią padėtį, visiškai atsiguldami ant stogo. Visų pirma, įmonė „Orona“ nurodė, kad erdvėje virš standartą EN 81–1 atitinkančio lifto kabinos stogo gali būti daug komponentų, trukdančių atsigulti, pvz., lynų ir jų tvirtinimo įtaisų, dėl to laikas, per kurį užimama saugi gulimoji padėtis, gali būti ilgesnis. Be to, įmonė „Orona“ pabrėžė, kad standarte EN 81–1 nurodyta tik tiek, kad apsauginė erdvė turi būti pasiekiama iš darbo vietos. Tačiau M33v3 modelio lifte darbo vieta sutampa su apsaugine erdve, taigi, jei kyla problemų ir asmuo turi atsigulti, jis jau yra tinkamoje vietoje, todėl jam reikia mažiau laiko saugiai padėčiai užimti. M33v3 modelio lifto ir standartą EN 81–1 atitinkančio lifto techninių specifikacijų (t. y. ant lifto kabinos stogo esančių kliūčių ir patekimo į saugią erdvę ypatumų) skirtumus įmonė „Orona“ išsamiau paaiškino 2016 m. sausio 20 d. rašte Komisijai ir 2019 m. liepos 12 d. Komisijai nusiųstame e. laiške.

(31) Dėl stabdžio gedimo pažymėtina, kad 2015 m. balandžio 21 d. įmonei „Orona“ nusiųstame rašte „Liftinstituut“ paaiškino, kad dėl stabdžio gedimo, kad ir koks būtų liftas, tuščia lifto kabina pradėtų nevaldomai judėti į viršų ir dėl to, net ir nuvažiavus nedidelį kelią, būtų pasiektas toks greitis, kad lifto kabina įvažiuotų į laisvą erdvę, skirtą išvengti sutraiškymo tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų rizikos, t. y. lifto kabina, net ir atsitrenkusi į buferius, toliau kiltų lifto šachta. Tam, kad liftas, kurio vardinis greitis 1 m/s, užimtų visą 1 m laisvąjį lifto šachtos aukštį, kurio reikalaujama standarte EN 81–1, pakanka, kad lifto kabina nevaldomai judėtų bent 4 m, t. y. tam reikia labai trumpo judėjimo kelio. Laisvos erdvės neliktų, todėl ant lifto kabinos esantis asmuo būtų mirtinai sutraiškytas. Kadangi tam, kad lifto greitis padidėtų iki greičio, viršijančio 115 % lifto vardinio greičio, pakanka nuvažiuoti labai trumpą kelią, buferiai veikiausiai būtų sugniuždyti, nes, greičiui viršijus 115 % vardinio greičio, jų vientisumo negarantuojamo (standarte EN 81–1 reikalaujama, kad buferiai atlaikytų smūgį, patiriamą liftui važiuojant greičiu, neviršijančiu 115 % vardinio greičio.

(32) Be to, įmonė „Orona“ tvirtino, kad, lyginant M33v3 modelio lifto ir standarto EN 81–1 technines specifikacijas atitinkančio lifto saugos lygius, numatytoji laisva erdvė (0,5 m vertikalus atstumas) ir laiko aspektas bet kokiu atveju nėra svarbūs. Kaip įmonė „Orona“ paaiškino 2015 m. balandžio 22 d. e. laiške Vokietijos institucijai, kuriuo perduodama „Liftinstituut“ pozicija, išdėstyta šios įstaigos 2015 m. balandžio 21 d. laiške, sutraiškymo rizika kiltų tik sugedus stabdžiui. Įmonė „Orona“ padarė išvadą, kad, taip nutikus, sutraiškymo rizikos nebūtų išvengta nei esant tokiai konstrukcijai, kokios yra M33v3 modelio liftas, nei tokiai, kokios yra standartą EN 81–1 atitinkantis liftas.

(33) Savo 2019 m. liepos 12 d. pastabose Komisijai įmonė „Orona“ nurodė, kad atsarginė M33v3 modelio lifto stabdžių sistema bet kokiu atveju yra gerokai saugesnė už standartą EN 81–1 atitinkančio lifto stabdžių sistemą, kaip 2019 m. gegužės 28 d. savo pastabose pripažino ir Vokietijos institucija. M33v3 modelio lifto stabdžio gedimo tikimybė, priešingai nei standartą EN 81–1 atitinkančio lifto stabdžio, yra itin maža, nes tas stabdys yra pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtintas saugos įtaisas, skirtas apsaugoti nuo nenumatyto lifto kabinos judėjimo ir lifto kabinos kilimo. Todėl dar gerokai mažiau tikėtina, kad dėl M33v3 modelio lifto stabdžio gedimo kokiam nors asmeniui galėtų staiga kilti problemų, susijusių su saugia apsaugine erdve, esančia virš lifto kabinos stogo.

(34) Be to, įmonė „Orona“ nurodė, kad 2015 m. Vokietijos institucijai didžiausią susirūpinimą kėlė rizikos klausimas. Įmonė „Orona“ Vokietijos institucijai pateikė rizikos vertinimą (toliau – rizikos vertinimas), kurį 2015 m. vasario 16 d., t. y. prieš devynis mėnesius iki nacionalinės priemonės priėmimo, įmonė „Orona“ atliko pagal standartą ISO/DIS 14798 ([6]). Tame rizikos vertinime padaryta išvada, kad, atsižvelgiant į įmonės „Orona“ įdiegtas apsaugos priemones ir į tai, kad, remiantis žalos tikimybe (vertinama nuo A iki F, kai F reiškia mažiausią tikimybę) ir sužalojimų sunkumu (vertinamu nuo 1 iki 4, kai 4 reiškia lengviausią sužalojimą), buvo gautas rezultatas 2F, M33v3 modelio liftas yra saugus, todėl jokių papildomų rizikos mažinimo priemonių imtis nereikia.

(35) Visų pirma, rizikos vertinime padaryta išvada, kad stabdžio (kaip pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtinto saugos įtaiso) gedimo tikimybė yra tokia menka, kad rizikos lygis yra priimtinas. Įmonė „Orona“ tvirtino, kad saugos įtaisai, patvirtinti pagal EB tipo tyrimo procedūrą, pasižymi aukštu saugos lygiu, todėl, atliekant rizikos analizę, tokių įtaisų gedimų galimybės nesvarstoma.

(36) Kaip nuspręsta atliekant rizikos vertinimą, skirtumo tarp M33v3 modelio lifto ir darniuosius standartus atitinkančių liftų nėra. Pagal teorinį stabdžio gedimo scenarijų techninis darbuotojas bet kokiu atveju žūtų dėl nekontroliuojamo sutraiškymo, todėl nėra svarbu, ar virš lifto kabinos esančios apsauginės erdvės aukštis bus 0,5 m ar 1 m.

(37) Galiausiai savo 2016 m. gegužės 18 d. pastabose Komisijai įmonė „Orona“ pabrėžia, kad Direktyvoje 95/16/EB nereikalaujama visiškai pašalinti bet kokios galimos rizikos (nes tai tiesiog neįmanoma), o tik reikalaujama laikytis toje direktyvoje nustatytų esminių reikalavimų, tai užtikrinant darniųjų standartų arba lygiaverčių saugos priemonių taikymu. Be to, įmonė „Orona“ tvirtino, kad būtina įrodyti, kad tomis lygiavertėmis saugos priemonėmis užtikrinama tokia pat sauga kaip ir nurodytomis darniuosiuose standartuose, taigi nėra būtina įrodyti, kad rizika visiškai pašalinama.

([6]) ISO 14798, „Liftai (keltuvai), eskalatoriai ir judamieji takai. Rizikos vertinimo ir mažinimo metodai“, tarptautinis standartas, pirmasis leidimas, 2009 m. kovo 1 d.

3. **VERTINIMAS**

(38) Remdamasi išsamiomis konsultacijomis su visomis susijusiomis šalimis, Komisija įvertino nacionalinę priemonę.

(39) Direktyvos 95/16/EB, galiojusios, kai buvo imtasi nacionalinės priemonės, 2 straipsnio 1 dalyje reikalauta, kad valstybės narės imtųsi visų atitinkamų priemonių, kad užtikrintų, kad liftai, kuriems taikoma ta direktyva, galėtų būti pateikti rinkai ir pradėti eksploatuoti tik tuomet, jeigu jie nekelia pavojaus žmonių sveikatai ar saugumui arba, atitinkamai, turto saugumui, kai yra tinkamai sumontuoti bei prižiūrimi ir naudojami pagal numatytą paskirtį.

(40) Direktyvos 95/16/EB 3 straipsnyje nustatyta, kad liftai, kuriems taikoma ta direktyva, turi atitikti esminius reikalavimus.

(41) Direktyvos 95/16/EB 7 straipsnio 1 dalyje reikalauta, kad tuo atveju, jei valstybė narė nustato, kad liftas gali kelti pavojų žmonių saugumui ir, atitinkamai, turtui, valstybė narė turi imtis visų tinkamų priemonių, kad jis būtų pašalintas iš rinkos, kad būtų uždrausta pateikti jį rinkai arba pradėti eksploatuoti arba kad būtų apribotas laisvas jo judėjimas rinkoje. Remiantis to straipsnio antra pastraipa, valstybė narė apie bet kokias tokias pirmiau minėtas priemones turėtų nedelsdama pranešti Komisijai ir nurodyti tokio savo sprendimo priežastis ir ypač tai, ar neatitiktis sietina su tuo, kad nesilaikoma esminių reikalavimų, kad neteisingai taikomi standartai ar kad yra pačių standartų trūkumų.

(42) Direktyvos 95/16/EB 8 straipsnio 2 dalyje reikalauta, kad, prieš pateikiant liftą rinkai, notifikuotoji įstaiga turi atlikti atitikties vertinimą.

(43) Esminiai reikalavimai buvo nustatyti Direktyvos 95/16/EB I priedo 2.2 skirsnyje; jame buvo nustatyta, kad liftas turėtų būti suprojektuotas ir pagamintas taip, kad lifto kabinai atsidūrus vienoje iš kraštinių savo judėjimo padėčių, ji nebūtų sutraiškyta, ir kad šis tikslas turėtų būti įgyvendinamas virš kraštinių lifto judėjimo padėčių paliekant laisvas arba apsaugines erdves.

(44) Kai M33v3 modelio liftas buvo pateiktas rinkai, pagal direktyvos 5 straipsnio 2 dalį atitikties Direktyvos 95/16/EB I priedo 2.2 skirsniui prielaida buvo grindžiama standarto EN 81–1 laikymusi.

(45) Įmonė „Orona“ nesilaikė darniųjų standartų atitikčiai esminiams reikalavimams užtikrinti. Vietoj to įmonė „Orona“ Vokietijos institucijai pateikė alternatyvų techninį sprendimą, „Liftinstituut“ patvirtintą pagal EB tipo tyrimo procedūrą ir „Liftinstituut“ išsamiau paaiškintą 2014 m. lapkričio 12 d. rašte Vokietijos institucijai. Nors minimali laisva erdvė, užtikrinama laisvuoju lifto šachtos aukščiu, neatitinka standarto EN 81–1 5.7.1.1 punkto a papunktyje nustatytų reikalavimų, pagal „Liftinstituut“ išduotą EB tipo tyrimo sertifikatą NL12–400–1002–035–30, 2 red., laisva erdvė virš lifto kabinos stogo (stačiakampio gretasienio tūris) yra didesnė už minimalią laisvą erdvę, kurią, siekiant užtikrinti, kad lifto kabinai atsidūrus vienoje iš kraštinių savo judėjimo padėčių, ji nebūtų sutraiškyta, pagal standartą EN 81–1 reikalauta užtikrinti lifto šachtos duobėje. 2014 m. lapkričio 12 d. rašte „Liftinstituut“ nurodė, kad traukos skridiniui sukantis į viršų ir nuslydus lynams, toji laisva erdvė bus užtikrinta stacionariu buferiu atsvaru. Be to, minėtoji notifikuotoji įstaiga tvirtino, kad įmonės „Orona“ numatytieji laisvos erdvės matmenys, kurie yra alternatyvūs standarte EN 81–1 nustatytiems matmenims, taip pat atitinka esminius reikalavimus, jeigu patikimomis papildomomis priemonėmis užtikrinama didesnė laikina erdvė, kurios matmenys atitinka standartų EN 81–1 ir EN 81–21 reikalavimus, ir jeigu sutraiškymo rizikos visada išvengiama nuolat esančia laisva erdve. Tos papildomos priemonės, kuriomis užtikrinama didesnė laikina erdvė, apima tris pagrindinius elementus. Pirma, naudojami du papildomi apsauginiai kontaktai, tiesiogiai veikiantys apsauginę lifto grandinę ir, siekiant didesnio patikimumo, tikrinami pasitelkiant lifto padėties matavimo sistemą. Antra, naudojamas patikimas atsarginis stabdys, pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtintas kaip saugos įtaisas, skirtas apsaugoti nuo nenumatyto lifto kabinos judėjimo ir lifto kabinos kilimo pernelyg dideliu greičiu ir faktiškai sustabdantis liftą. Trečia, naudojama patekimo ant lifto kabinos stebėsenos sistema, tiesiogiai išjungianti įprastą lifto veikimo režimą, kai koks nors asmuo per kurias nors lifto šachtos duris užlipa ant lifto kabinos stogo.

(46) Pagal Direktyvos 95/16/EB 8 straipsnio 2 dalies ii punktą ir tos direktyvos V priedą „Liftinstituut“ įsitikino ir patvirtino ([7]), kad EB tipo tyrimu įrodyta, jog M33v3 modelio lifto apsaugos sistemos, užtikrinančios apsaugą nuo sutraiškymo rizikos, kylančios būnant ant lifto kabinos stogo, patikimumas yra bent ne mažesnis už standarto EN 81–1 reikalavimus atitinkančio lifto. M33v3 modelio liftas neatitinka tik reikalavimų dėl vertikalios laisvos erdvės matmenų, nustatytų standarto EN 81–1 5.7.1.1 punkto a papunktyje. Įmonė „Orona“ atliko Direktyvos 95/16/EB V

([7]) EB tipo tyrimo sertifikatas NL12–400–1002–035–30, 2 red.

priedo B dalyje nustatytą EB tipo tyrimo procedūrą. Per tą procedūrą įmonė „Orona“ paaiškino, kodėl alternatyvūs techniniai sprendimai yra lygiaverčiai standarte EN 81–1 nustatytiems saugos reikalavimams. „Liftinstituut“ išduotas ES tipo tyrimo sertifikatas grindžiamas pozicijos dokumentu NB-L, kuriame nustatyti bendrieji techniniai kriterijai, pagal kuriuos liftai, kurių laisvos erdvės matmenys neatitinka standarto EN 81–1 5.7 punkto, vis tiek gali būti laikomi visiškai atitinkančiais Direktyvoje 95/16/EB nustatytus esminius reikalavimus.

(47) Pagal Direktyvos 95/16/EB 8 straipsnio 2 dalies ii punktą ir tos direktyvos VI priedo 4 skirsnį TÜV SÜD išdavė baigiamojo tikrinimo sertifikatą, kuriame nurodyta, kad, prieš pateikiant liftą rinkai atlikus atitinkamus bandymus ir patikrinimus, nustatyta, kad liftas atitinka Direktyvoje 95/16/EB nustatytus reikalavimus.

(48) Vokietijos institucijos teigimu, įmonės „Orona“ parengtas techninis sprendimas esminių reikalavimų neatitinka daugiausia dėl to, kad liftas neatitinka standarto EN 81–1, nes jame tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų užtikrintas tik 0,5 m, o ne 1 m atstumas. Vokietijos institucijos nuomone, dėl to asmuo negalėtų užimti saugios padėties, jei kitomis atsargumo priemonėmis nepavyktų lifto sustabdyti didesniu atstumu. Tačiau Vokietijos institucija, nustatydama nacionalinę priemonę, nenurodė, kokiais atvejais M33v3 modelio lifte tas vertikalus atstumas būtų 0,5 m ir, atitinkamai, kokiais atvejais galėtų kilti sutraiškymo rizika.

(49) Vokietijos institucijos teigimu, įmonės „Orona“ taikytomis alternatyviomis techninėmis specifikacijomis lygiavertis saugos lygis neužtikrinamas, nes, nors jomis ir sumažinama avarijos (nenumatyto lifto kabinos nuvažiavimo į viršutinę kraštinę padėtį) tikimybė, galimų sužalojimų sunkumas, kai minimali vertikali erdvė yra perpus mažesnė, akivaizdžiai yra didesnis. Ant lifto kabinos stogo esantis asmuo gali apsisaugoti atsiguldamas likusioje apsauginėje erdvėje, tačiau tam reikia daugiau laiko nei darniuosius standartus atitinkančiame lifte.

(50) Dėl laisvos arba apsauginės erdvės Vokietijos institucija mano, kad standarte EN 81–1 1 m vertikalų atstumą reikalaujama užtikrinti visoje laisvoje arba apsauginėje erdvėje tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų. Įmonė „Orona“, „Liftinstituut“ ir Komisija tai ginčija, remdamosi šiuo klausimu atlikto nepriklausomo tyrimo išvadomis. Tačiau, kadangi Vokietijos institucija mano, kad esminių reikalavimų neatitinka ne pats 0,5 m vertikalus atstumas, o laikas, kurio reikia saugiai padėčiai užimti, aiškinant standarto EN 81–1 reikalavimus, paties vertikalaus atstumo kriterijaus toliau nagrinėti nebūtina.

(51) Dėl laisvos arba apsauginės erdvės M33v3 modelio lifte pažymėtina, kad, kai liftas veikia tikrinimo režimu, techniniam darbuotojui suteikiama 1,8 m minimali darbo erdvė (viršutinė apsauginė erdvė). Tačiau per Komisijos surengtas konsultacijas Vokietijos institucija nurodė, kad, liftui tinkamai veikiant, vertikalus atstumas nuo 1,8 m iki 0,5 m galėtų sumažėti dėl trijų galimų lifto avarijos priežasčių. Iš tų trijų priežasčių įmonė „Orona“ pripažįsta tik stabdžio gedimą. NET ir tai pripažindama, įmonė „Orona“ mano, kad stabdžio gedimo tikimybė yra labai maža. Dėl žmogaus klaidos, kaip priežasties, pažymėtina, kad Vokietijos institucija, priimdama nacionalinę priemonę, į šią priežastį neatsižvelgė. Šiuo atžvilgiu įmonė „Orona“ savo 2019 m. sausio 15 d. pastabose paaiškino, kad kvalifikuotas techninės priežiūros specialistas neturi jokių motyvų važiuoti liftu įprastu darbiniu greičiu, o ne techninės priežiūros režimo greičiu. Kad techninės priežiūros specialistas galėtų atlikti savo darbą, labai svarbu, kad jis galėtų visiškai valdyti lifto kabinos judėjimą. Kai liftas veikia įprastu režimu, norint atlikti techninės priežiūros darbus, lifto negalima sustabdyti jokioje norimoje padėtyje, išskyrus laiptų aikštelę. Bet kokiu atveju standarto EN 81–1 0.3.8 punkte teigiama, kad laikoma, jog techninės priežiūros darbuotojai yra apmokyti ir dirba pagal instrukcijas, taigi tikėtis, kad liftu bus važiuojama įprastu darbiniu greičiu, tikrai nėra pagrįsta. Be to, remiantis nepriklausomu tyrimu, labai mažai tikėtina, kad techninės priežiūros darbuotojai tyčia apeitų naudojimo instrukcijoje aprašytas saugos priemones.

(52) Dėl Vokietijos institucijos nurodytos trečios galimos priežasties, dėl kurios, sugedus galiniam jungikliui, vertikalus atstumas galėtų sumažėti iki 0,5 m, įmonė „Orona“ savo 2016 m. gegužės 18 d. pastabose paaiškino, kad techninis darbuotojas stovi ant lifto kabinos stogo, valdikliu tinkamai įjungia tikrinimo režimą ir taip perima visą lifto valdymą. Paskui techninis darbuotojas nukreipia lifto kabiną lifto šachtos viršaus link. Valdymo sistema gali sugesti. Įvykus tokiam gedimui, liftas juda toliau, bet tik 0,6 m/s greičiu (tikrinimo režimo greitis). NET ir nevaldomo judėjimo į viršų atveju, 1 m/s greitis (įprasto režimo greitis) nebūtų viršytas. Galimybė, kad kilus pavojui techninis darbuotojas iškart sustabdys liftą pasinaudodamas dviem valdiklyje esančiais avariniais ribojamaisiais jungikliais,

išlieka tokia pat. NET jei dėl nepaaiškinamų priežasčių techninis darbuotojas nepasinaudotų avarinio stabdymo įtaisu, galutiniu ribojamuoju jungikliu bus užtikrinta, kad liftas sustotų taip, kad būtų užtikrinta 1 m minimali laisva erdvė, ir nekiltų jokios sutraiškymo rizikos. Todėl ir šiuo atveju bendra sunkaus sužalojimo tikimybė M33v3 modelio lifte yra beveik lygi nuliui, o rizika yra tokia pat kaip lifte, atitinkančiame standartą EN 81–1. Dėl šių priežasčių žmogaus klaidos ir galinio jungiklio gedimo negalima laikyti priežastimis, dėl kurių, M33v3 modelio liftui tinkamai veikiant, vertikalus atstumas galėtų sumažėti nuo 1,8 m iki 0,5 m.

(53) Dėl visiško stabdžių sistemos sugedimo pažymėtina, kad stabdys yra mechaninis saugos įtaisas, pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtintas kaip saugos įtaisas, apsaugantis nuo nevaldomo judėjimo į viršų. Stabdys yra stebimas atsarginis apsauginis stabdys; kiekvienas stabdys yra pakankamai pajėgus pats sustabdyti liftą. Panaudojus spyruokles, stabdo abi stabdžių grandinės, t. y. stabdys veikia maitinimo režimu, o elektromagnetinis stabdys yra laisvas. Nenumatytos elektros energijos tiekimo trikties atveju abi stabdžių grandinės automatiškai uždaromos, šį veiksmą aktyvinant spyruoklių jėga; taip, esant bet kokiai eksploatavimo situacijai, patikimai užtikrinamas judančios lifto kabinos statinis blokavimas arba dinaminis greitėjimas. Todėl visiškas M33v3 modelio lifto stabdžių sistemos gedimas yra beveik neįmanomas.

(54) Be to, pozicijos dokumente NB-L nurodyta, kad laisvos erdvės priimtinumo kriterijai, lygiaverčiai kriterijams, nustatytiems standarto EN 81–1 5.7 punkte, yra pagrįsti laisvos vertikalios erdvės, laisvos erdvės tūrio (kubo) ir tų erdvių integravimo į erdvinį plotą deriniu.

(55) Dėl laiko, kurio asmeniui reikia saugiai padėčiai užimti, nustatant nacionalinę priemonę nurodyta, kad sutraiškymo rizika kyla dėl nepakankamo laiko saugiai padėčiai užimti, kai vertikalus atstumas yra 0,5 m. Tačiau, kaip paaiškinta 32 konstatuojamoje dalyje, M33v3 modelio lifto laisvoje arba apsauginėje erdvėje 0,5 m vertikalus atstumas susidarytų tik tuo atveju, jei sugestų stabdys. Kadangi įmonė „Orona“ šį techninį paaiškinimą Vokietijos institucijai pateikė dar prieš priimant nacionalinę priemonę, konkrečiai – savo 2015 m. balandžio 22 d. e. laiške, stabdžio gedimo scenarijus yra vienintelis scenarijus, kuris bus svarstomas toliau.

(56) Standarto EN 81–1 techninėmis specifikacijomis užtikrinamą saugos lygį ir M33v3 modelio lifto saugos lygį galima palyginti tik tokiu atveju, kai standartą EN 81–1 atitinkantis liftas ir M33v3 modelio liftas vertinami pagal tą patį scenarijų. Tai reiškia, kad, kaip paaiškinta pirmiau, vienintelis scenarijus, svarstytinas vertinant sutraiškymo riziką, yra atvejis, kai abiejuose liftuose sugenda stabdys. Remiantis įrodymais, kuriuos, prieš priimant nacionalinę priemonę, įmonė „Orona“ pateikė Vokietijos institucijai, visų pirma – 2015 m. balandžio 21 d. „Liftinstituut“ raštu įmonei „Orona“, sugedus stabdžiui, lifto kabinai pakaktų tik kelis metrus judėti laisvuoju pagreičiu, kad būtų pasiektas toks jos judėjimo greitis, kad abiejų liftų buferiai nebegalėtų sustabdyti lifto kabinos ir veikiausiai būtų sugniuždyti. Tokiu atveju lifto kabina atsitrenktų į lifto šachtos lubas ir sutraiškytų bet kokį asmenį, kad ir koks būtų minėtasis vertikalus atstumas. Kaip savo laiške paaiškino „Liftinstituut“, sugedus stabdžiui, sutraiškymo rizika kyla abiejuose liftuose, nes tikimybė, kad apsauginėje erdvėje būtų galima išvengti avarijos, yra labai maža, kad ir kiek laiko reikėtų tam tikrai padėčiai užimti ant lifto kabinos stogo. Šiuo atžvilgiu Vokietijos institucija 2019 m. gegužės 28 d. e. laiške Komisijai nurodė, kad, sugedus stabdžiui, neįmanoma sustabdyti nei M33v3 modelio lifto, nei standartą EN 81–1 atitinkančio lifto ir kad abiejų liftų buferių neatlaikymo tikimybė yra vienoda.

(57) Todėl galima daryti išadą, kad laiko aspektas, t. y. laikas, reikalingas saugiai padėčiai užimti atsižvelgiant į vertikalų atstumą nuo lifto kabinos stogo, sutraiškymo rizikos išvengimo požiūriu nėra svarbus.

(58) Be to, kaip paaiškino įmonė „Orona“ ir pripažino Vokietijos institucija, atsarginis stabdys, kurį įmonė „Orona“ naudoja M33v3 modelio lifte ir kuris bet kokiu atveju yra pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtintas saugos įtaisas, yra saugesnis už stabdį, naudojamą liftuose, atitinkančiuose standarte EN 81–1 nustatytas technines specifikacijas, pagal kurias dažniausiai nereikalaujama, kad stabdys būtų pagal EB tipo tyrimo procedūrą patvirtintas saugos įtaisas.

(59) Pagal Direktyvos 95/16/EB 3 straipsnį saugos įtaisas turi atitikti esminius reikalavimus arba užtikrinti, kad liftai, kuriuose jis įrengiamas, atitiktų esminius reikalavimus. Tai reiškia, kad, be viso lifto atitikties vertinimo, stabdžių sistema buvo atskirai patikrinta pagal išsamaus nepriklausomo atitikties vertinimo procedūrą, kaip nurodyta Direktyvos 95/16/EB 8 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje, ir atitinkamai paženklinta CE ženklu. Iš tikrųjų, dėl saugos įtaiso gedimo jokios rizikos nekyla, nes, kaip nurodyta standarte ISO 14798 ir 33 konstatuojamoje dalyje, toks atvejis labai mažai tikėtinas. Kadangi stabdžio gedimas yra vienintelis scenarijus, kai saugi erdvė tarp lifto kabinos stogo ir lifto šachtos lubų taptų mažesnė už vertikalų atstumą, privalomą pagal standartą EN 81–1, o stabdžių sistemos gedimas yra beveik neįmanomas, toks liftas yra saugesnis už liftą, atitinkantį standartą EN 81–1, nes pastarajame nebūtina įrengti atsarginio stabdžio, laikomo saugos įtaisu.

(60) Dėl saugos integravimo principų pažymėtina, kad, pirma, Vokietijos institucija, priimdama nacionalinę priemonę, tais principais nesirėmė. Antra, saugos integravimo principai nėra abstrakti sąvoka – jie susiję su esminiais sveikatos ir saugos reikalavimais ir to meto, kai liftas buvo pateiktas rinkai, technikos laimėjimais. Tai reiškia, kad lifto keliamą riziką gamintojas turi valdyti atsižvelgdamas į minėtus dalykus. Trečia, saugos integravimo principai turi būti laikomi vienodai taikytinais bet kokiam liftui. Nagrinėjamu atveju vienintelis scenarijus, svarstytinas lyginant saugos lygį, yra stabdžio gedimas, o tokio gedimo rizika M33v3 modelio lifte yra labai mažai tikėtina, priešingai nei lifte, atitinkančiame standartą EN 81–1.

(61) Dėl rizikos, kuri nėra susijusi su stabdžių sistema, pažymėtina, kad, be įmonės „Orona“ atlikto rizikos vertinimo ir jo išvadų, nepriklausomame tyrime, siekiant palyginti M33v3 modelio lifto ir standartą EN 81–1 atitinkančio lifto saugos lygius, susijusius su sutraiškymo rizika, yra pateiktas rizikos vertinimas, pagrįstas standartu EN 81–1 ir M33v3 modelio lifte taikomu techniniu sprendimu. Palyginus sutraiškymo rizikos, kylančios taikant standarte EN 81–1 nustatytas priemones, ir rizikos, kylančios taikant alternatyvias priemones, kurias įmonė „Orona“ įdiegė M33v3 modelio lifte, lygius, padaryta išvada, kad, liftą eksploatuojant taip, kaip numatyta, „įmonės „Orona“ įdiegtomis alternatyviomis priemonėmis užtikrinamas gerokai aukštesnis saugos lygis, nei taikant standartą EN 81–1“ ([8]). Be to, atliekant nepriklausomą tyrimą, padaryta išvada, kad net ir tuo labai mažai tikėtinu atveju, kad liftas bus naudojamas netinkamai (techninės priežiūros darbuotojams sąmoningai nesilaikant techninės priežiūros instrukcijų), lifte, „kaip patikimai įrodyta, užtikrinamas bent toks pat saugos lygis, kaip pagal standartą“ ([9]).

4. **IŠVADA**

(62) Remiantis 38–60 konstatuojamosiose dalyse pateikta analize ir atsižvelgiant į tą analizę patvirtinančius nepriklausomo tyrimo rezultatus, galima daryti išvadą, kad M33v3 modelio liftas atitiko esminius reikalavimus. M33v3 modelio lifto saugos lygis yra bent ne mažesnis už lifto, atitinkančio standartą EN 81–1, kuriuo, kai M33v3 modelio liftas buvo pateiktas rinkai, buvo grindžiama atitikties prielaida. Todėl nacionalinė priemonė neturėtų būti laikoma pagrįsta,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priemonė, kurios, siekdama uždrausti pateikti rinkai įmonės „Orona Sociedad Cooperativa“, Hernanis, Ispanija, gaminamą M33v3 modelio liftą, ėmėsi Vokietija, kurią 2015 m. lapkričio 26 d. priėmė Centrinės žemių institucija saugos technologijų klausimais ir apie kurią 2016 m. kovo 10 d. buvo pranešta Komisijai, yra nepagrįsta.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

([8]) 3 užduotis „Lyginamoji susijusių darniųjų standartų techninių specifikacijų analizė“, 7.1.1 skirsnis.
([9]) 3 užduotis „Lyginamoji susijusių darniųjų standartų techninių specifikacijų analizė“, 7.1.2 skirsnis.

Priimta Briuselyje 2021 m. kovo 24 d.

Komisijos vardu
Thierry BRETON
Komisijos narė